

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

LA VOIX DE

MONTÉNÉGRO

Journal officiel du Royaume de Monténégro

НЕЈИ код Париза, 25. септембра 1918.

paraissant actuellement à Neuilly-sur-Seine (France).

NEUILLY-sur-SEINE, le 8 Octobre 1918

«Глас Црногорца»,
службени орган Краљевине Црне Горе,
излази у Неји код Париза, према службеној потреби. — Преплатна, на шест мјесеци, износи: три франка за француску, шест франака за све друге земље. — Адреса за све што се тиче листа: Journal officiel du Monténégro, Neuilly - sur - Seine, rue Ancelle (France).

La Voix de Monténégro (Glasse Tzernogortza) paraît suivant les exigences du service. — On s'abonne au bureau du Journal officiel du Monténégro, à Neuilly-sur-Seine, rue Ancelle (France).

Prix de l'abonnement pour six mois:
Pour la France: 3 fr.
Pour l'Etranger: 6 fr.

25. септембра 1918.

У данима најкрвавијих битака, које
огњем и облаком обавијају Европу, Његово Величанство наш узваничи Црногосподар дочекује данас свој 77. рођендан.

На далеком истоку свијета бројнији јапански и батаљони Чехо-Словака спасавају малаксалу Русију, у Светој Земљи под ударцима Австроугарија распада се трула Турска, у крвију Македонији наша браћа кажијају несјеру бугарску, а овде, у најлеменијој земљи, сабрао се цвијет човјечанства да као ловачка хијка сузбије вукове у њемачку шуму. Рат се води жениће по икад досад у четири крваве године; рат се води за вјечан мир међу народима, а противу неправде великих према мајима: рат се води — противу рата. Тако га схватају стотине милиона Савезника и та вјера водила је њихове побједоносне борјаке који данас стежу обруч око Централне Европе, док власници пепи, лашви, вишновици овој несрећи, са стрелом у руци ишчекују, какву ће им судбу додијелити страшни рат који су сами изазвали.

Данас, кад већ видимо култу светиљку, ми поздрављамо онога који је спасио руком наш буром завитлани мален брод, на коме се сајетло, спасио барјак црногорски:

ЖИВИО КРАЉ ГОСПОДАР И ЊЕГОВ ДОМ, на срећу Црне Горе, Српства и свега Јужног Словенства!

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— Његово Величанство Краљ Господар стигао је у нетак 21. септембра (4. октобра) у Париз и односно у хотел Мерис.

— Приликом сјајних побједа на мајданском фронту, заступник Предсједника Кр. Владе, Министар Финансија и Грађевина, г. Мило Вујовић, измијенио је телеграфске поздраве и честитке са командантима савезничке војске, ћенералом Франшије д'Еспере-ом.

— 18. септембра (1. октобра) одржано је у руској цркви у Паризу описаној преминулом предсједнику Народне Скупштине у Србији Андрији Николићу. Од стране Кр. Владе и црногорске колоније, онијели су присуствовали г. г. Мило Вујовић, заступник Министра Предсједника, Министар Финансија и Грађевина, са командирима Р. Љубомићем и Ј. Радошевићем, и в. д. секретара Министарства Сијовића Послова, Н. Миљанићем.

Неји код Париза,
11. (24) септембра

Поводом сјајних војних успјеха на мајданском и на француском фронту, једна група Југословена у Паризу походила је Кр. Кр. Министарство Сијовића Послова, где је примио Заступник Министра Сијовића Послова, г. д-р Неро Штој, Министар Просвјете, и рекао ово:

«Сјајни успјеси наших Савезника на француском фронту потврђују нашу тврду вјеру, која се није поколебала. Сјајне побједе на мајданском фронту исто тако испуњују нам срце радошћу.

* Париски лист L'Information бр. 271. од 27. септембра донио је, у изводу, горију пајаву. Пр. Ур.

Срећни смо што се и знастан број Црногорца бори уз браћу из Србије и осталих покрајина југоисточних, рамо уз рамо са силим панијам Савезницима. Ова сложнаја акција Савезника улијева нам најуђа да ћемо ускоро видјети ускре слободе у нашим горама које данас трпејајаме непријатељски, који Црна Гора никад дотле није на себи осјетила. Тријумф Савезника остварије вјековјечну икудну нашег народу да види слободну и независну Југославију која је толико страдала.

Надамо се да ћемо убрзо на фронту Савезника, уз своје супарнике, који се и данас боре на вишим фронтома, угледати и неколико хиљада Црногорца који се још налазе у Америци. То је њихова точна жеља, наш и наша. То је још једина жртва коју можемо подијести за ониту ствар Савезника. Све оно остало ми смо већ жртвовано и изгубили. Убијећени смо да наши моћни и племени Савезници неће заборавити свога најмањег Савезника, а највећег мујачника, Црну Гору.

Недавно смо примили страховите вијести из наше запосједнуте домовине. Општа глад тамама народ, нарочито жене и дејцу. Кр. Влада свим могућим средствима се ствари да оствари пројекат о исхрани земље. Црна Гора није могла производити онолико колико је потребно за исхрану Јадрана. Немајући снажнији приступ, најбоља је решења у томе да се Савезници спасе од пропасти хиљаде душа које се жртвовају за ониту ствар. Гранчори животних материјала могао је да, под контролом централних држава, вратити у којем црногорском пристаништу. Јавије до три хиљаде тона најпотребнијих материјала било је довољно сваког мјесеца.

Црна Гора, вјерила својој вјековној задаћи, по својој слободију вољи, ступила је у данашни рат. Владар Црне Горе, кад је објавио рат Аустрији, рејао је у својој проглашенији: «Вадим мач за ослобођење и уједињење свих Јужних Словена». Запосједнута Црна Гора брани и сад ствари своје потиште браће. Црна Гора теки за уједињењем са својом браћом, исто као и Србија. Али у том питању постоји, између Црне Горе и владе у Србији, разлика у мишљењу: Црна Гора, хоће да у јединици Југословена пресуди саји народ. Тај начин, по нашем мишљењу, јесте једини, којим се могу остварити идеалне форме државне организације, као што је тоциј за који се боре Савезници.

Кр. Влада води исто толико бригу о економској поправци земље посједајући рат, са обзиром на последице које је рат донио, и које ће рјешавати у смислу програма савезничког. Природно богатство Црне Горе, које се још није могло експлоатисати, дозволава нам да са поузданем можемо гледати у пећину економског будућности. Капитални савезнички бајда ће у њој бити најбоље употребљени. Таква иста пажња покланја се и власницији страни. Кр. Влада има у виду стварање једног универзитета, и ми бисмо срећни били, поред домаћих професора, имати и професоре француске; то би била једна веза више између оба народа.

Neuilly-sur-Seine,
le 11 (24) septembre 1918.

Après les grands succès militaires obtenus dans les Balkans et sur le front d'Occident, un groupe de Yougoslaves à Paris, s'est rendu auprès du Ministre

des Affaires Etrangères du Monténégro, et il a été reçu par le Ministre intérieur, Ministre de l'Instruction Publique, M. le docteur Pierre Chotek, qui s'est exprimé en ces termes:

«Les succès magnifiques de nos Alliés sur le front d'Occident confirment notre foi inébranlable, foi qui n'a pas faibli un seul instant. Les victoires splendides sur le front des Balkans remplissent également nos cœurs de joie. Nous sommes heureux de savoir qu'un nombre considérable de Monténégrois y lutte avec leurs frères de Serbie et d'autres régions yougoslaves, à côté de leurs grands Alliés. Cette action concertée des Alliés nous remplit d'espoir que nous verrons bientôt la liberté ressuscitée dans nos montagnes, gémissant sous le joug de l'ennemi — joug que le Monténégro ne connaît jamais avant cette grande guerre. Le triomphe des Alliés réalisera le vœu perpétuel et émouvant de notre nation, de revivre libre et indépendant cette terre de la Yougoslavie, qui a tant souffert.

Nous espérons voir bientôt sur le front des Alliés, à côté de leurs compatriotes qui luttent déjà sur les différents fronts, quelques milliers de Monténégrois qui se trouvent encore en Amérique. C'est leur ardent désir comme le nôtre. C'est le seul sacrifice que nous puissions faire encore pour la cause commune des Alliés. Tout le reste nous l'avons sacrifié et perdu! Nous sommes convaincus que nos grands et nobles Alliés n'oublieront pas leur plus petit allié, le plus grand martyr, le Montenegro.

Dernièrement nous avons reçu des nouvelles effrayantes de notre pays envahi: la famine sevit, les femmes et les enfants meurent surtout. Le Gouvernement emploie toute son activité à la réalisation du projet de ravitaillement. Le Monténégro n'a pu produire le nécessaire pour les besoins de son peuple. L'environneur lui-même subit la famine. Notre espoir, ainsi que celui de nos compatriotes dans le pays envahi, est que les Alliés arracheront à la mort des milliers d'existences dont les soutiens tombèrent pour la cause commune. Les transports de vivres pourraient s'effectuer sous le contrôlé des neutres par un port monténégrin. Deux ou trois mille tonnes de vivres et quelques articles indispensables suffiraient mensuellement.

Le Monténégro fidèle à son rôle traditionnel, est entré volontairement dans la guerre actuelle. Le Souverain de Monténégro en déclarant la guerre à l'Autriche-Hongrie, disait dans sa proclamation: «Je tire l'épée pour la délivrance et l'union de tous les Yougoslaves». Le Monténégro envahi ne cesse de défendre la cause de ses frères opprimés. Le Monténégro aspire à l'union avec eux tout comme la Serbie. Cependant il existe une divergence d'opinions à ce sujet entre le Monténégro et le Gouvernement de Serbie. Le Monténégro, demande que, dans l'union des Yougoslaves, le peuple soit juge souverain. Pour nous, c'est uniquement de cette manière que l'on pourra arriver à ces formes idéales de l'organisation d'Etat, qui sont le but pour lequel luttent les Alliés.

Le Gouvernement n'oublie pas non plus les questions concernant la reconstitution économique du pays après la guerre, tenant compte des conséquences de celle-ci, et s'inspirant du programme économique des Alliés. Les richesses naturelles du Monténégro, qui ne pouvaient pas être encore exploitées, permettent d'envisager son important avenir économique. Les capitaux des Alliés y trouveront leur meilleur placement. Le côté intellectuel ne sera pas non plus négligé. Le Gouvernement R. va envisager la création d'une Université, et nous serons heureux de voir, à côté de nos professeurs, des professeurs français: ce sera un lien de plus entre les deux peuples.

ВИЈЕСТИ И НОВОСТИ

Бијели барјаци... За неколико дана показане су огромне последице савезничких побједа на фронту француском, мајданском и пасјетинском. — Прва је Бугарска поклака и заисклака примирје; десад је цијела Мајданонија ослобођена, а, према данашњим вијестима, Срби су се сукобили са аустријском посадом која држи центром Србије и избегнали је из Врање и из Либре.

Бивши цар Фердинанд вршио се разочарао у Беч, одакле је прије 31. годину дошао у Бугарску, а потом слободник, Борис III, првим својим указом паредио је демобилизацију војске. — Турска, пошто је под енглеским ударцима на Јордану уочила своју неизбеџиву пропаст, бјеше кренула путем Бугарске, или Њемачке и Аустрија пријдружине јој се и, 5. октобра, сва три царства сложио изјавише да су волна мирути се. Таман у дате кад су требали славити десетогодишњица аниксији Босне и Херцеговине, проглашењу бугарског царства и давању устава Јурском!

Мада на понуду још није одговорено, иако сва савезничка штампа поручује непријатељима да заман дијку бијеле барјаке: примирја неће бити све дотле, док се и један оружан Нијемац налази на савезничком земљишту. Старији мира, иако, неће бити све донде док Берлин и Беч не испуне свих очију чејтрнаест услова које им је 9. јануара 1918. поставио Вилсон. Као што су на америчким барјацима исписане звијезде, тако су на побједоносним заставама савезничким исписани услови Вилсонови. Те заставе биће одговор бијелим барјацима њиховим.

КЛЕВЕТНИЦИ – КУКАВИЦЕ

Клевета, најодвратнија, према свему што је црногорско, била је један од изнада којим се испоља национални унитаризам Црне Горе. Клеветајан је краљ, династија, војска, народ и влада без изузетка, било јавно било тајно. У Црној Гори скоро не постоји узеднији појединача који није најгадније клеветајан од оних за које смо сеособично, управо сугубили све. Клеветајано се или директно, или у јавности преко продајних типова, као што су Мићури Навићевић, А. Радовић, Стево Богдановић и т. д. Најугледнији наши државници представљани су као издајници и агенти аустријске. Само неколико имена. Као дујди који су Аустрији «излагали» Србију и Словенију представљени су: ливизијар Ј. Вукотић, Л. Мијунковић, генерал Р. Весновић, Р. Поповић, Мирко Мијунковић, Гаврило Петровић, Саво Вулетић, Марко Радуловић, Н. Пламенац, генерал Марко Божовић и Ј. Бакић, а то су, као што се зна, најугледнији издајници који су имали улогу у Црној Гори. Клеветајано се, иако данас, читали смо где се Српске Новине» означавају као «агенте аустријске»: Марко Букановић, Ј. Пламенац, Марко Петровић и т. д., који су били опозиција пописајућем режиму у Црној Гори. «Тајме», иако, донио је из «српског извора», како парично вели, да је генерал Весновић — према коме је, од стране Аустријанаца учијен највећи кримен који памти историја овог рата — постао аустријски агент! Лист «La Serbie» дојдаје да је улогу Весновића, односно националну улогу у Црној Гори, предузело у своје руке неки измишљени српски капетан Николић. Тај лажни капетан Николић требао је да на овом полуигра ону улогу, коју је требао, по рачуна господара «La Serbie», да игра А. Радовић, т.ј. да представља код савезника Црну Гору.

Сјетимо се само још клевета пропутрених у руску штампу од агената Спалајковићевих, (међу којима је био и један извесни професор историје са универзитетом у Биограду) пријатељем смрти Фрање Јосифа и доласка на пријесто Карла I.

